

landbrugsejendom, såfremt han og hans nævnte pårørende ikke derefter vil være ejer eller medejer af mere end 2 landbrugsejendomme; men det vil være rimeligt, at statens forkøbsret under alle omstændigheder forbeholdes, når der ikke er tale om den første landbrugsejendom, og erhvervelsen ikke er undtaget efter bestemmelsen i § 1, stk. 3, i nævnte lovforslag.

ad § 8 b. Efter den nugældende statshusmandslov kan spørgsmålet om forkøbsrettens anvendelse forelægges i form af tilbud til staten og med krav om, at spørgsmålet afgøres på dette grundlag. Dette vil sige, at staten efter omstændighederne kan være nødsaget til at tage stilling til anvendelse af forkøbsretten på et tidspunkt, da en overdragelse af ejendommen til anden side endnu ikke har fundet sted. Den rene tilbudsordning har i de senere år ikke været stærkt benyttet. Ordningen er i øvrigt administrativt belastende, fordi samme sag ved senere overdragelse påny må forelægges for at sikre, at vilkårene ikke er lempeligere end i det til staten afgivne tilbud, og også af denne grund foreslås adgangen til forudgående tilbud ophævet. Som forslaget er opbygget med udgangspunkt i statshusmandslovens § 8, stk. 6, er der adgang til at forelægge ethvert dokument om erhvervelse af fast ejendom med henblik på afgørelse af spørgsmålet om benyttelse af statens forkøbsret, og det normale vil formentlig blive, at der tages stilling på det forelagte grundlag, selv om erhververens adkomst er knyttet til forskellige betingelser. En stillingtagen kan imidlertid efter omstændighederne være problematisk, hvis det forelagte dokument indeholder mere ubestemte betingelser, og det er derfor fastslået, at spørgsmålet om anvendelse af statens forkøbsret først kan kræves afgjort, når der forelægges et erhvervelsesdokument, ifølge hvilket erhververens adkomst alene er betinget af udstykning eller af vederlagets berigtigelse.

Ifølge forslaget gives der en frist på 4 uger til afgørelse af spørgsmålet om statens forkøbsret. I den gældende lov er fristen 14 dage eller, hvis spørgsmålet afgøres af landbrugsministeriet efter indstilling fra statens jordlovsudvalg, indtil 3 uger. Ifølge forslaget skal indsendelse af forkøbsretssager ske til statens jordlovsudvalg, og svar skal være afgivet inden fristens udløb.

Stk. 4 forudsætter, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler for den praktiske fremgangsmåde ved indsendelse af forkøbsretssager.

ad § 8 c. I *stk. 1* er kontrollen med forkøbsretsordningens overholdelse på tilsvarende måde som i statshusmandslovens § 8, stk. 6, baseret på tinglysningsvæsenet, for så vidt som der ved anmeldelse til tinglysning af dokumenter, hvorved der erhver-

ves endelig adkomst, må forevises erklæring om, at forkøbsretten ikke gøres gældende, eller dokumentation for, at erhvervelsen er undtaget fra forkøbsretten. Foreligger der ikke sådan erklæring eller dokumentation, sætter dommeren frist til fremskaffelsen.

I *stk. 2* er forudsat, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om den dokumentation, der skal forevises tinglysningsdommeren. Det vil navnlig være nødvendigt, at det klart fastslås, hvorledes det over for dommeren skal dokumenteres, at erhvervelsen omfattes af undtagelsesbestemmelserne i § 8 a, stk. 2 og stk. 3.

ad § 8 d. Bestemmelsen svarer i realiteten til den tilsvarende bestemmelse i statshusmandslovens § 8, stk. 6, idet der dog er søgt tilvejebragt et værn imod, at en erhverver efter ejendommens overtagelse foretager ekstraordinære dispositioner, der i realiteten gør det vanskeligt for staten at gøre forkøbsretten gældende.

ad § 8 e. I *stk. 1-3* gives forskellige bestemmelser, der tager sigte på at løse de problemer, der opstår i tilfælde, hvor vederlaget for en ejendom, hvortil forkøbsret gøres gældende, ikke udelukkende består i en pengeydelse, hvor erhvervelsen er helt eller delvis vederlagsfri, eller hvor erhvervelsen omfatter andet end den pågældende ejendom. Det forudsættes, at der i disse tilfælde i mangel af mindelig overenskomst foretages en taksation af de i lov om bestyrelse af offentlige veje omhandlede taksationsmyndigheder.

I *stk. 4* er foreslået optaget en særlig bestemmelse, der tilsigter en fastsættelse af købesummen, når forkøbsret gøres gældende i forhold til en pant- eller udlægshaver, der på tvangsauktion har erhvervet ret til at få ejendommen udlagt i henhold til retsplejelovens § 678, stk. 1. I dette tilfælde kan ejendommen selvsagt ikke kræves overtaget af staten for budsummen.

ad § 8 f. I denne paragraf er optaget forskellige bestemmelser om omgæelse af reglerne om statens forkøbsret. Det kan ikke undgås, at forkøbsretsreglerne i et vist omfang vil blive søgt omgået, og det er nødvendigt at give visse bestemmelser for at imødegå dette. Ganske vist vil det som regel være forbundet med store bevismæssige vanskeligheder at ramme konkrete tilfælde af omgæelse; men det er af betydning, at loven fastslår visse konsekvenser, idet dette formentlig vil modvirke forsøg på omgæelse.

I *stk. 2* er der givet en hjemmel for staten til at overtage en ejendom mod et ved taksation fastsat vederlag, såfremt erhververen søger bestemmelserne om statens forkøbsret omgået ved at undlade — inden en efter omstændighederne rimelig tid — at få sin adkomst berigtiget. Som bestemmelsen er